

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้จำนวน 103 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมและตำแหน่ง โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

70

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	37	35.9
หญิง	66	48.0
รวม	103	100.0
อายุ (ปี)		
20 – 30 ปี	16	15.5
31 – 40 ปี	20	19.4
41 – 50 ปี	23	22.3
51 – 60 ปี	33	32.0
60 ปีขึ้นไป	11	10.7
รวม	103	100.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	10	9.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	20.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	21.4
อนุปริญญา (ปวท., ปวส.)	18	17.5
ปริญญาตรี	28	27.2
สูงกว่าปริญญาตรี	4	3.9
รวม	103	100.0
จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม		
ไม่เคยเข้าร่วม	20	19.4
เข้าร่วม 1 ถึง 2 ครั้ง	17	16.5
เข้าร่วม 3-4 ครั้ง	16	15.5
เข้าร่วม 5 ครั้ง ขึ้นไป	22	21.4
เข้าร่วมทุกครั้ง	28	27.2
รวม	103	100.0

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

71

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง/ตัวแทนกลุ่ม		
ผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น	7	6.8
ข้าราชการ/พนักงาน (ทต.บ้านสร้าง)	21	20.4
สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	12	11.7
กลุ่มแม่บ้าน/กลุ่ม อสม./เกษตรกร	5	4.9
ผู้ทรงคุณวุฒิ	2	1.9
ผู้แทนชุมชน	25	24.3
ตัวแทนผู้ประกอบการ/ภาคเอกชน	5	4.9
คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น	26	25.2
รวม	103	100.0

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางบาลปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง พบว่าเพศชายจำนวน 37 คน ร้อยละ 35.9 และเพศหญิง จำนวน 66 คน ร้อยละ 64.1 แสดงว่ามีเพศหญิงคิดเป็นสองเท่าของเพศชาย อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 33 คน ร้อยละ 32.0 รองลงมา อายุ 41-50 ปี จำนวน 23 คน ร้อยละ 22.3 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 20 คน ร้อยละ 19.4 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 16 คน ร้อยละ 15.5 และ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน ร้อยละ 10.7 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน ร้อยละ 27.2 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 22 คน ร้อยละ 21.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 21 คน ร้อยละ 20.4 ระดับอนุปริญญา (ปวท., ปวศ.) จำนวน 18 คน ร้อยละ 17.5 ระดับประถมศึกษา จำนวน 10 คน ร้อยละ 9.7 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน ร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า เข้าร่วมทุกครั้งมากที่สุด จำนวน 28 คน ร้อยละ 27.2 รองลงมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เข้าร่วม 5 ครั้งขึ้นไป จำนวน 22 คน ร้อยละ 21.4 ไม่เคยเข้าร่วม จำนวน 20 คน ร้อยละ 19.4 เข้าร่วม 1-2 ครั้ง จำนวน 17 คน ร้อยละ 16.5 และเข้าร่วม 3-4 ครั้ง จำนวน 16 คน ร้อยละ 15.5 ตามลำดับ ตำแหน่งหรือเป็นตัวแทนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดจำนวน 26 คน ร้อยละ 25.2 รองลงมาเป็นผู้แทนชุมชน จำนวน 25 คน ร้อยละ 24.3 ข้าราชการ/พนักงาน (ทต.บ้านสร้าง) จำนวน 21 คน ร้อยละ 20.4 สมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 12 ร้อยละ 11.7 ผู้บริหารท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 7 ร้อยละ 6.8 กลุ่มแม่บ้าน/กลุ่ม อสม./เกษตรกรกลุ่มแม่บ้าน/กลุ่ม อสม./เกษตรกร,ตัวแทนผู้ประกอบการ/ภาคเอกชน จำนวน 5 คน ร้อยละ 4.9 และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก ธรรมชาติของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมชาติของ
 ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหา
 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงรายละเอียดในตาราง 2 – 15

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ
 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามหลักธรรมชาติ

หลักธรรมชาติ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. หลักนิติธรรม	4.11	0.90	มาก
2. หลักคุณธรรม	3.93	1.01	มาก
3. หลักความโปร่งใส	3.90	0.94	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.96	0.91	มาก
5. หลักความคุ้มค่า	4.00	0.78	มาก
6. หลักความรับผิดชอบ	4.75	0.78	มาก
รวม	4.11	0.89	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 2 พบว่าระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามหลัก
ธรรมาภิบาล ในภาพรวมกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.11 เมื่อพิจารณาตามเป็นรายข้อ พบว่า หลักความรับผิดชอบมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
มีค่าเฉลี่ย 4.75 รองลงมา คือ หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.11 หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย 4.00 หลักการ
มีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.96 และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย 3.90

ตาราง 3 แสดงระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ตามหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติเตรียมการ จัดทำแผนพัฒนาตามระเบียบข้อบังคับ	4.13	0.957	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยรับฟัง ความต้องการ ของประชาชน	4.20	0.732	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกำหนด ทางเลือกโดยใช้กลไกประชาพิจารณ์	4.20	0.856	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกระบวนการ ประเมินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยยึดหลักความถูกต้อง	4.11	0.938	มาก
5. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติลงมือ ปฏิบัติตามแผนพัฒนาภายใต้กฎระเบียบ	3.92	1.007	มาก
รวม	4.11	0.90	มาก

จากตาราง 3 พบว่าระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 จัดอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับการปฏิบัติเก็บรวบรวมข้อมูลโดยรับฟังความต้องการ
ของประชาชนและเทศบาลมีระดับการปฏิบัติกำหนดทางเลือกโดยใช้กลไกประชาพิจารณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.20 และเทศบาลมีระดับการปฏิบัติการกำหนดทางเลือกโดยใช้กลไก ประชาพิจารณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.20 เช่นกัน รองลงมา คือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเตรียมการ จัดทำแผนพัฒนาตามระเบียบข้อบังคับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และข้อที่น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับ การปฏิบัติการลงมือปฏิบัติตามแผน พัฒนาภายใต้กฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.92

ตาราง 4 แสดงระดับการปฏิบัติการกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเตรียมการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างเป็นธรรม	4.19	0.728	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเก็บรวบรวม ข้อมูลแผนพัฒนาสามปีอย่างเสมอภาคกัน และครอบคลุม	4.00	1.111	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการนำปัญหา และสาเหตุของปัญหามาวิเคราะห์ข้อมูล ในการจัดทำแผนพัฒนา ทำให้ผลการ วิเคราะห์น่าเชื่อถือ	3.93	0.983	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการวางแผน พัฒนาสามปีโดยคำนึงถึงการยอมรับร่วมกัน ของชุมชน	3.60	1.207	มาก
รวม	3.93	1.010	มาก

จากตาราง 4 จากการสอบถามระดับการปฏิบัติการกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตาม หลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.93 จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดเท่ากับ 4.19 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลแผนพัฒนาสามปี อย่างเสมอภาคกัน และครอบคลุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และข้อที่น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับการ ปฏิบัติการวางแผนพัฒนาสามปีโดยคำนึง ถึงการยอมรับร่วมกันของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.60

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

75

ตาราง 5 แสดงระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความโปร่งใส

หลักโปร่งใส	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วยความโปร่งใส	3.86	1.147	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์วันเวลาการประชุมแผนให้ทราบ	4.05	0.797	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเผยแพร่แผนให้ทราบโดยทั่วกัน	3.82	0.837	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกขั้นตอน	3.88	0.993	มาก
รวม	3.90	0.94	มาก

จากตาราง 5 จากการสอบถามระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์วันเวลาการประชุมแผนให้ทราบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.05 รองลงมาคือเทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเปิดโอกาสให้ตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และข้อที่น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเผยแพร่แผนให้ทราบโดยทั่วกัน มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.82

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

76

ตาราง 6 แสดงระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมคัดเลือก คณะกรรมการแผน	3.97	0.822	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการแผน	3.93	0.963	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนรับฟังการประชุมแผน	3.72	1.115	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	4.00	0.897	มาก
5. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเลือกแนวทางการพัฒนา	4.08	0.813	มาก
6. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม	4.13	0.813	มาก
7. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมยกร่างแผนพัฒนาสามปี	4.01	0.869	มาก
8. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนาสามปี	3.81	0.971	มาก
รวม	3.96	0.91	มาก

จากตาราง 6 พบว่าระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.96 จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติกรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.13 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

77

ปฏิบัติการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเลือกแนวทางการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และข้อที่น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการให้ประชาชนรับฟังการประชุมแผน มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.72

ตาราง 7 แสดงระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	4.22	0.740	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดตั้งงบประมาณอย่างประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด	3.84	0.872	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และพิจารณาถึงสภาพปัญหาจริงในชุมชน	3.99	0.693	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้	3.96	0.827	มาก
รวม	4.00	0.780	มาก

จากตาราง 7 พบว่าระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.22 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และพิจารณาถึงสภาพปัญหาจริงในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และข้อที่น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดตั้งงบประมาณอย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเพียง 3.84

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

78

ตาราง 8 แสดงระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น	3.99	0.786	มาก
2. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้ทันเวลา สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้ง	3.99	0.804	มาก
3. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างหรือกับข้อเสนอที่ไม่สามารถปฏิบัติตามที่ประชุมเสนอ	4.00	0.670	มาก
4. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดทำแผน	3.96	0.760	มาก
5. เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดให้ความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง	3.75	0.795	มาก
รวม	3.94	0.760	มาก

จากตาราง 8 พบว่าระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.94 จัดอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างหรือกับข้อเสนอที่ไม่สามารถปฏิบัติตามที่ประชุมเสนอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.00 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น และเทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้ทันเวลา สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และข้อที่ น้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับการปฏิบัติการจัดให้ความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.75

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

79

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นระดับปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. หลักนิติธรรม	1.94	0.94	น้อย
2. หลักคุณธรรม	1.86	0.96	น้อย
3. หลักความโปร่งใส	2.23	0.95	น้อย
4. หลักการมีส่วนร่วม	2.27	0.94	น้อย
5. หลักความคุ้มค่า	2.11	0.92	น้อย
6. หลักความรับผิดชอบ	2.00	1.02	น้อย
รวม	2.07	0.96	น้อย

จากตาราง 9 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมของระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 เมื่อพิจารณาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หลักความคุณธรรมเป็นหลักที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.86 รองลงมา คือ หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.94 หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.00 หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.11 หลักการความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.23 และหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักที่มีระดับปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.27

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

80

ตาราง 10 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาตามระเบียบข้อบังคับ	1.89	0.885	น้อย
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยรับฟัง ความต้องการของประชาชน	2.11	0.989	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการกำหนดทางเลือกโดยใช้กลไกประชาพิจารณ์	1.85	0.901	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหากระบวนการประเมินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยยึดหลักความถูกต้อง	2.00	1.048	น้อย
5. เทศบาลมีระดับปัญหาการลงมือปฏิบัติตามแผนพัฒนาภายใต้กฎระเบียบ	1.86	0.886	น้อย
รวม	1.94	0.94	น้อย

จากตาราง 10 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 1.94 จัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลรับฟัง ความต้องการของประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.11 รองลงมาคือเทศบาลมีระดับปัญหากระบวนการประเมินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยยึดหลักความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 และข้อที่มีระดับน้อยที่สุด คือเทศบาลมีระดับปัญหาการกำหนดทางเลือกโดยใช้กลไก ประชาพิจารณ์ มีค่าเฉลี่ยเพียง 1.85

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

81

ตาราง 11 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างเป็นธรรม	1.70	0.838	น้อยที่สุด
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลแผนพัฒนาสามปีอย่างเสมอภาคกัน และครอบคลุม	2.03	1.167	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการนำปัญหาและสาเหตุของปัญหามาวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนา ทำให้ผลการวิเคราะห์น่าเชื่อถือ	1.83	0.890	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหาการวางแผนพัฒนาสามปีโดยคำนึงถึงการยอมรับร่วมกันของชุมชน	1.89	1.938	น้อย
รวม	1.86	0.960	น้อย

จากตาราง 11 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักคุณธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 1.86 จัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าเทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลแผนพัฒนาสามปีอย่างเสมอภาคกัน และครอบคลุมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.03 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับปัญหาการวางแผนพัฒนาสามปีโดยคำนึงถึงการยอมรับร่วมกันของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 และข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับปัญหาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยเพียง 1.70

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

82

ตาราง 12 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความโปร่งใส

หลักโปร่งใส	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วยความโปร่งใส	2.11	0.949	น้อย
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการประชาสัมพันธ์วันเวลาการประชุมแผนให้ทราบ	2.31	0.940	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการเผยแพร่แผนให้ทราบโดยทั่วกัน	2.29	0.925	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหาการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกขั้นตอน	2.20	0.964	น้อย
รวม	2.23	0.95	น้อย

จากตาราง 12 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.23 จัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับปัญหาการประชาสัมพันธ์วันเวลาการประชุมแผนให้ทราบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.31 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับปัญหาการเผยแพร่แผนให้ทราบโดยทั่วกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 และข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุดคือ เทศบาลมีระดับปัญหาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วยความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเพียง 2.11

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

83

ตาราง 13 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม คัดเลือก คณะกรรมการแผน	2.30	0.873	น้อย
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นคณะกรรมการแผน	2.21	0.956	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนรับฟังการ ประชุมแผน	2.28	0.879	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.18	0.813	น้อย
5. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เลือกแนวทางการพัฒนา	2.17	0.961	น้อย
6. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม	2.63	1.111	ปานกลาง
7. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ยกร่างแผนพัฒนาสามปี	2.16	0.926	น้อย
8. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนาสามปี	2.19	1.010	น้อย
รวม	2.27	0.940	น้อย

จากตาราง 13 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.27 จัดอยู่ใน
ระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.63 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับ
ปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วมคัดเลือก คณะกรรมการแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 และข้อที่มี
ระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ยกร่างแผนพัฒนา
สามปี มีค่าเฉลี่ยเพียง 2.16

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

84

ตาราง 14 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	2.47	0.948	น้อย
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการจัดตั้งงบประมาณอย่างประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด	2.03	0.845	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และพิจารณาถึงสภาพปัญหาจริงในชุมชน	2.20	1.088	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหาการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้	1.74	0.804	น้อยที่สุด
รวม	2.11	0.920	น้อย

จากตาราง 14 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.11 จัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.47 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับปัญหาการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และพิจารณาถึงสภาพปัญหาจริงในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 และข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับปัญหาการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยเพียง 1.74

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

85

ตาราง 15 แสดงระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เทศบาลมีระดับปัญหาความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น	2.00	1.010	น้อย
2. เทศบาลมีระดับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้ทันเวลา สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่	1.87	0.882	น้อย
3. เทศบาลมีระดับปัญหาการซื้อชี้แจงหรือกับข้อเสนอที่ไม่สามารถปฏิบัติตามที่ประชุมเสนอ	1.99	1.089	น้อย
4. เทศบาลมีระดับปัญหาการรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดทำแผน	2.08	1.109	น้อย
5. เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง	2.07	1.012	น้อย
รวม	2.00	1.020	น้อย

จากตาราง 15 พบว่าระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.00 จัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เทศบาลมีระดับปัญหาการรับฟังข้อเสนอแนะประชาชนเพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.08 รองลงมาคือ เทศบาลมีระดับปัญหาการให้ความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 และข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีระดับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้ทันเวลา สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ มีค่าเฉลี่ยเพียง 1.87

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล

จากแบบสอบถามมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ต้องการให้เทศบาลตำบลบ้านสร้างปรับปรุงแก้ไข โดยได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

86

ปัญหา

1. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่มีความพร้อม และไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม
2. มีเพียงการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. การชี้แจง ทำความเข้าใจ และการรายงานข้อมูลไม่ชัดเจนเข้าใจยาก
4. ขาดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงลึก อย่างเป็นระบบ
5. ขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
6. คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจวิธีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และการติดตาม

และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชุมหาข้อมูลเบื้องต้นจากประชาชนก่อนการวางแผน
2. ควรมีการอบรมให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ให้คณะกรรมการเล็งเห็นถึงความสำคัญ

ของการวางแผน

3. ควรจัดทำแบบสอบถามข้อมูลให้ครอบคลุมทุกด้าน
4. ควรนำข้อมูลมาสังเคราะห์แยกแยะอย่างเป็นระบบ
5. ใช้หลักความจริง ความจำเป็น และความต้องการสูงสุดมาจัดลำดับความสำคัญ
6. ฝึกอบรมคณะกรรมการจัดทำแผน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนพัฒนา

สามปี และการติดตามและประเมินผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปีจำแนกตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หลักธรรมาภิบาลที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม
ให้ความเห็นว่าอยู่ในระดับดีที่สุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.75 รองลงมา ได้แก่ หลัก
นิติธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 หลักที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเป็นอันดับสาม
ได้แก่ หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 และหลักที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็น
เป็นอันดับที่สี่ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมาได้แก่ หลัก
คุณธรรม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 3.93 และด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นอยู่ในระดับ
น้อยที่สุดได้แก่ หลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ย 3.90

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

87

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหากระบวนการพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล พบว่าหลักธรรมาภิบาลที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่ามีระดับปัญหา
มากที่สุด ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 2.27 รองลงมา ได้แก่ หลักความโปร่งใส อยู่ใน
ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.23 หลักที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเป็นอันดับสาม ได้แก่หลักความ
คุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย 2.11 และหลักที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นเป็นอันดับสี่ ได้แก่
หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.00 รองลงมาได้แก่หลักนิติธรรมอยู่ในระดับ
น้อยมีค่าเฉลี่ย 1.94 และด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นอยู่ในระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ
หลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ย 1.86

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญของการมีแผนพัฒนาสามปีที่ทำให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน จึงได้
ยึดถือตามแนวทางเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และ
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เพื่อเปิดโอกาส
ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง โดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและ
โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการพัฒนา
การศึกษา ด้านการพัฒนาลิงแวดล้อม ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร แต่ที่ผ่านมามีการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้างส่วนใหญ่เป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะ
ผู้บริหารกับพนักงานเทศบาล จากผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการพัฒนาตำบลประจำปี
พบว่ามีปัญหาและได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาหลายๆด้านตามมา ได้แก่ ปัญหาเรื่องที่ดิน
สาธารณะ การมั่วสุมของวัยรุ่น และปัญหายาเสพติด เป็นต้น เทศบาลตำบลบ้านสร้างต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนแผนงานโครงการประจำปีบางช่วงแผนงาน/โครงการ จึงส่งผลทำให้แผนงาน/
โครงการพัฒนาล่าช้า สิ้นเปลืองทั้งระยะเวลา บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนา
กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล โดยคาดว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีคุณภาพ ทำให้เทศบาลตำบลบ้านสร้างมีแผนพัฒนาตำบลที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา จัดทำแผนกลยุทธ์ตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนด และแผนปฏิบัติการดังนี้

1. กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา

การกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตาราง 16 แนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัย	เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. หลักนิติธรรม		
1.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 1 2 3 4 และ 5	การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมากขึ้น	จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ให้กับเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาล
2.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 6,7,8 และ 9	การจัดทำแผนพัฒนาสามปีสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน	ประชาคมแผนพัฒนาสามปีเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

89

ตาราง 16 (ต่อ)

ผลการวิจัย	เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
3. หลักความโปร่งใส		
3.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 10, 11, 12 และ 13	ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ที่เกี่ยวกับรายละเอียดของ โครงการและงบประมาณ และสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้	- จัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำหรับให้ประชาชนเข้าถึง ข้อมูลและรายละเอียด โครงการและงบประมาณ - การเปิดเวทีสาธารณะ การรายงานความก้าวหน้า ของโครงการต่อประชาชน
4. หลักการมีส่วนร่วม		
4.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 และ 21	ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินโครงการ ได้รับผล ประโยชน์จากการพัฒนาร่วม การประเมินผลโครงการ	- จัดทำแผนชุมชนเพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเองโดย ยึดหลักการพึ่งพาตนเองได้
5. หลักความคุ้มค่า		
5.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 22, 23, 24 และ 25	จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่ จำกัดให้เป็นไปอย่าง ประหยัดและคุ้มค่ามีประสิทธิ ภาพและประสิทธิผลโดยคำนึง ถึงความพึงพอใจของประชาชน	- จัดให้มีการติดตามและ ตรวจสอบความคุ้มค่าของ โครงการ - กำหนดตัวชี้วัดในการ ประเมินผล - ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เข้าร่วมติดตามประเมินผล
6. หลักความรับผิดชอบ		
6.1 มีความเห็นระดับมากข้อที่ 26, 27, 28, 29 และ 30	ประชาชนเข้าถึงการร้องเรียน หรือการร้องทุกข์ได้อย่าง สะดวก	- จัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน หรือร้องทุกข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

90

2. จัดทำแผนกลยุทธ์ตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนด

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบล บ้านสร้าง มีกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ด้านการจัดทำแผน บรรยายและการดำเนินงานขององค์กรที่ ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องการที่จะให้เป็น

3. กำหนดพันธกิจหรือภารกิจ การกำหนดภารกิจที่องค์กรจะต้องดำเนินการเพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

4. การกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ แนวทางหรือวิธีการที่นำองค์กรไปสู่การ บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด

รายละเอียดของแผนกลยุทธ์มีดังนี้

แผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล บ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ศักยภาพกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength)

1. คณะผู้บริหารให้ความสำคัญสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสามปี
2. มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักทำหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่ชัดเจน

จุดอ่อน (Weakness)

1. ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบงานวิเคราะห์นโยบายและแผนยังขาดความรู้ความเข้าใจ หลักการและการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักหลักการมหาด
2. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถให้สูงขึ้น อย่างเป็นระบบ
3. คณะกรรมการบางส่วนขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุม
4. ระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่เป็นระบบ (ระบบการจัดเก็บข้อมูล/ฐานข้อมูลของชุมชน)
5. ขาดระบบการติดตามและประเมินผล
6. ไม่มีระบบการจัดการข้อมูล การมีข้อมูลที่ถูกต้องสามารถสะท้อนปัญหาสถานการณ์ ความเป็นจริงในชุมชนช่วยให้สามารถวางแผนงานได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

91

7. ไม่มีการจัดตั้งงบประมาณด้านการวางแผน

สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

โอกาส (Opportunity)

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมและให้ความร่วมมือเป็นเครือข่ายในการร่วมปฏิบัติงาน
2. ความคิดการพัฒนาแบบองค์รวมที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางได้รับการนำไปกำหนดเป็นรากฐานของการปกครองประเทศ

ภัยคุกคาม (Threat)

1. การปฏิรูปราชการยังมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวตลอดเวลา และมีผลกระทบต่อองค์กรบางหน่วยงาน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในทิศทางการพัฒนา
2. โครงสร้างการบริหารจัดการของระบบราชการ ยังไม่เอื้อเท่าที่ควรต่อการวางแผนการดำเนินการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ แบบองค์รวมที่ยึดพื้นที่หรือประชาชนเป็นศูนย์กลาง

การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)

การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ในการพัฒนาเพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

แผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลบ้านสร้างต้องมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจ (Mission)

1. สร้างระบบการจัดการความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้เป็นมาตรฐาน
2. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุคลากรด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของทุกส่วนราชการอย่างเป็นระบบ
3. ดำเนินการและพัฒนาฝึกอบรม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจทักษะในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล
4. ส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการภายใต้หลักการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทีมงานและเครือข่าย โดยเน้นการมีสัมพันธภาพที่ดี
5. ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆในระดับพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

92

การกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนาระบบการจัดการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตาม
หลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการความรู้และการบริหารจัดการ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาสามปีมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนและกระบวนการ
จัดทำแผนที่ถูกต้อง และมีแนวทางปฏิบัติและวิธีการดำเนินงานในด้านคุณธรรม จริยธรรม ทำให้
กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเกิดประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และบรรลุเป้าหมาย
ที่ตั้งไว้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคำความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 3 กำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 4 การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการความรู้และการบริหารจัดการ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาสามปีมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนและกระบวนการ
จัดทำแผนที่ถูกต้อง และมีแนวทางปฏิบัติและวิธีการดำเนินงานในด้านคุณธรรม จริยธรรม ทำให้
กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเกิดประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคำความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล แสดงรายละเอียดในตาราง 17

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล แสดง
รายละเอียดในตาราง 18

กลยุทธ์ที่ 3 กำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล แสดง
รายละเอียดในตาราง 19

กลยุทธ์ที่ 4 การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน แสดงรายละเอียดในตาราง 20

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

93

ตาราง 17 กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลัก
ธรรมาภิบาล

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1. แผนการพัฒนาความรู้ ในองค์กรตามหลัก ธรรมาภิบาล	- เพื่อให้บุคลากรภายใน องค์กรที่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ ในการจัดทำแผนพัฒนา สามปีตามหลัก ธรรมาภิบาล	20,000.-บาท	สำนักปลัด	ม.ค. – ก.พ.
2. จัดทำคู่มือการจัดทำ เจ้าหน้าที่แผนพัฒนา สามปีตามหลัก ธรรมาภิบาล	- เพื่อให้คณะกรรมการ ที่ศึกษากระบวนการ จัดทำแผนพัฒนา สามปีตามหลัก ธรรมาภิบาล	25,000.-บาท	สำนักปลัด	ม.ค. – ก.พ.
3. แผนงานจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- เพื่อสร้างความสามัคคี และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกัน	20,000.-บาท	สำนักปลัด	ก.พ. – มี.ค.

ตาราง 18 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1. แผนการสร้างตัว ชี้วัดด้านธรรมาภิบาล	- เพื่อวัดผลด้านจริยธรรม และธรรมาภิบาลใน องค์กร	10,000.-บาท	สำนักปลัด	ต.ค. – ธ.ค.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

94

ตาราง 18 (ต่อ)

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
2. แผนงานพัฒนา ผู้รับผิดชอบด้าน ชมรมอภิบาล	- เพื่อเป็นกลไกในการ ผลักดันการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีให้มี คุณธรรม จริยธรรม และชมรมอภิบาล	5,000.-บาท	สำนักปลัด	ม.ค. – ก.พ.
3. แผนงานรณรงค์ ในองค์กร	- เพื่อผลักดันเรื่อง คุณธรรมจริยธรรม และชมรมอภิบาล ในองค์กร	10,000.-บาท	สำนักปลัด	ก.พ. – มี.ค.

ตาราง 19 กลยุทธ์ที่ 3 กำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลตามหลักชมรมอภิบาล

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1. ประชุมเพื่อกำหนดตัว ชี้วัดการจัดทำแผน พัฒนาสามปีตามหลัก ชมรมอภิบาล	- เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการประเมิน เพื่อให้ เกิดความชัดเจนเป็น ระบบและมีมาตรฐาน สอดคล้องกับหลัก ชมรมอภิบาล	-	สำนักปลัด	ต.ค. – ธ.ค.
2. ติดตามหาผลลัพธ์ ของโครงการตาม ตัวชี้วัดที่กำหนด ตามหลักชมรมอภิบาล	- เพื่อประเมินผลสำเร็จ และความคุ้มค่าของ	-	สำนักปลัด	ม.ค. – ก.พ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

95

ตาราง 20 กลยุทธ์ที่ 4 การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน	- เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข	20,000.-บาท	สำนักปลัด	พ.ค. – มิ.ย.
2. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน	- เพื่อติดตามตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผลที่ได้จากการปฏิบัติงานว่าประชาชนมีความพึงพอใจระดับใด	5,000.-บาท	สำนักปลัด	ทุกครั้งที่จัดทำโครงการ
3. จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ	- เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานทั้งก่อนระหว่างและหลังการดำเนินงาน	10,000.-บาท	สำนักปลัด	ทุกครั้งที่จัดทำโครงการ